

การทดลองที่ 0 เริ่มต้นการใช้งาน (Getting Started)

วัตถุประสงค์

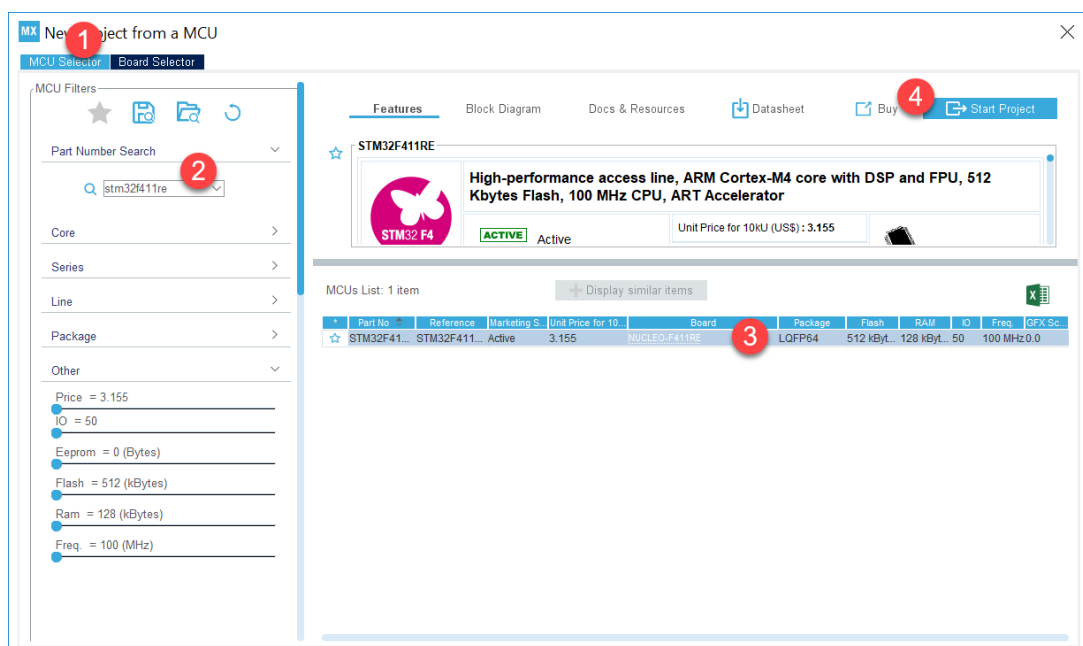
- 1) สามารถติดตั้งโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการ
- 2) สามารถพัฒนาโปรแกรมโดยใช้ซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องได้
- 3) สามารถดาวน์โหลดโปรแกรมที่พัฒนาลงบอร์ดไมโครคอนโทรลเลอร์ได้

1. การติดตั้งและใช้งานโปรแกรม STM32CubeMX

การพัฒนาโปรแกรมบนไมโครคอนโทรลเลอร์ (Microcontroller Unit; MCU) ตระกูล STM32F4 นั้น ขั้นตอนแรกต้องกำหนดหน้าที่ให้กับขาของไอซีไมโครคอนโทรลเลอร์ให้ถูกต้อง เนื่องจากแต่ละขาสามารถทำหน้าที่ได้หลายแบบ กลายเป็นความยากลำบากในการเริ่มต้นพัฒนา เนื่องจากต้องศึกษาเอกสารทางเทคนิคจึงจะสามารถเลือกและกำหนดหน้าที่การทำงานได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นทางบริษัทผู้ผลิตไมโครคอนโทรลเลอร์จึงได้พัฒนาโปรแกรมเพื่ออำนวยความสะดวกในการกำหนดหน้าที่ (Configure) และเริ่มต้นการทำงาน (Initial) ให้กับขาไมโครคอนโทรลเลอร์ที่ผู้พัฒนาต้องการเลือกใช้ ได้แก่โปรแกรม STM32CubeMX

1.1 เลือกไมโครคอนโทรลเลอร์

ให้ติดตั้งโปรแกรม STM32CubeMX โดยสามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์ของบริษัท ST หรือเข้าไปยัง "GoogleDrive\Softwares\ST\en.stm32cubemx.zip" หลังจากติดตั้งแล้วให้เปิดโปรแกรมขึ้นมาแล้วเลือก New Project จะพบกับหน้าต่างดัง รูปที่ 1.1 จากนั้นเลือกหมายเลขไมโครคอนโทรลเลอร์ให้ตรงกับการใช้งาน สำหรับบอร์ดทดลองที่ใช้ในวิชาใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์หมายเลข STM32F411RET6 แล้วกดปุ่ม Start Project

รูปที่ 1.1 หน้าต่าง New Project

1.2 เลือกขาที่ต้องการใช้งาน

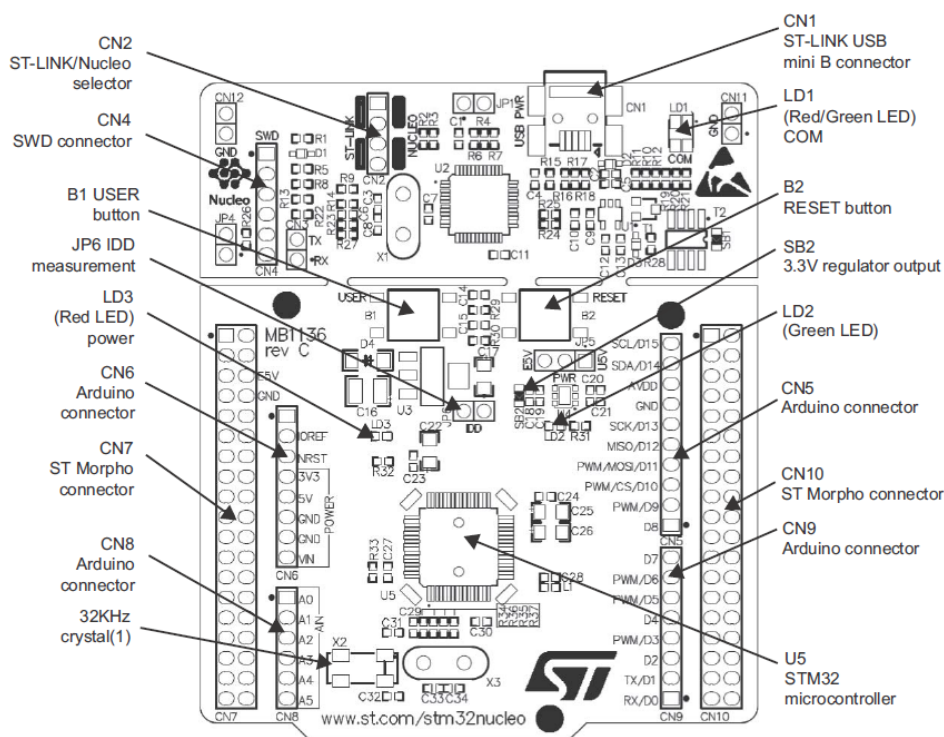
รูปที่ 1.2 แสดงแผนภาพทางด้านบนของบอร์ดซึ่งประกอบไปด้วย LED 3 ดวง และปุ่มกด 2 ปุ่ม โดย LED 3 ดวง ได้แก่

- 1) LD1 คือ Communication LED สีแดง/เขียว
- 2) LD2 คือ User LED ผู้ใช้สามารถเขียนโปรแกรมควบคุมได้ สีเขียว เชื่อมต่อกับไมโครคอนโทรลเลอร์ที่ขา PA5
- 3) LD3 คือ Power LED สีแดง

ส่วนปุ่มกด 2 ปุ่มได้แก่

- 1) B1 (สีน้ำเงิน) คือ ปุ่มที่ผู้ใช้เขียนโปรแกรมควบคุมได้ เชื่อมต่อกับไมโครคอนโทรลเลอร์ที่ขา PC13
- 2) B2 (สีดำ) คือ ปุ่ม Reset

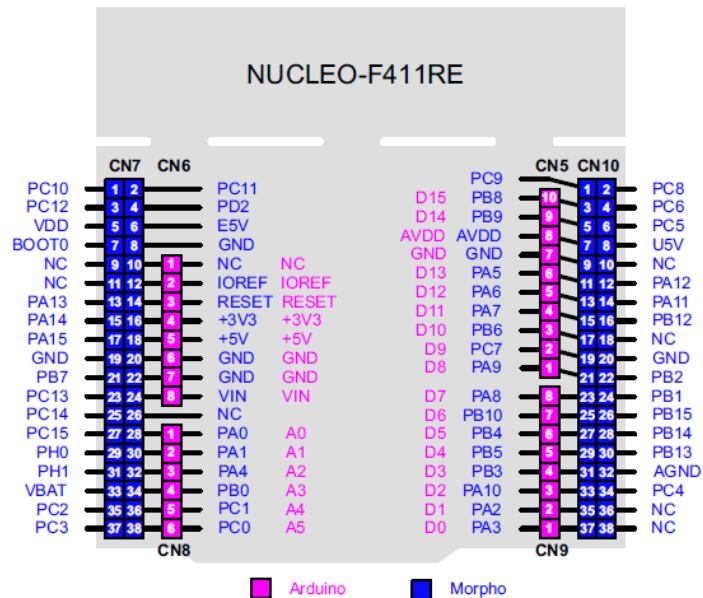
ส่วนรูปที่ 1.3 แสดงรายชื่อขาของไมโครคอนโทรลเลอร์ที่เชื่อมต่อกับตัวเชื่อมต่อ (Connector) ตำแหน่งต่างๆ เอาไว้สำหรับเชื่อมต่อขาสัญญาณมาใช้ภายนอกบอร์ด

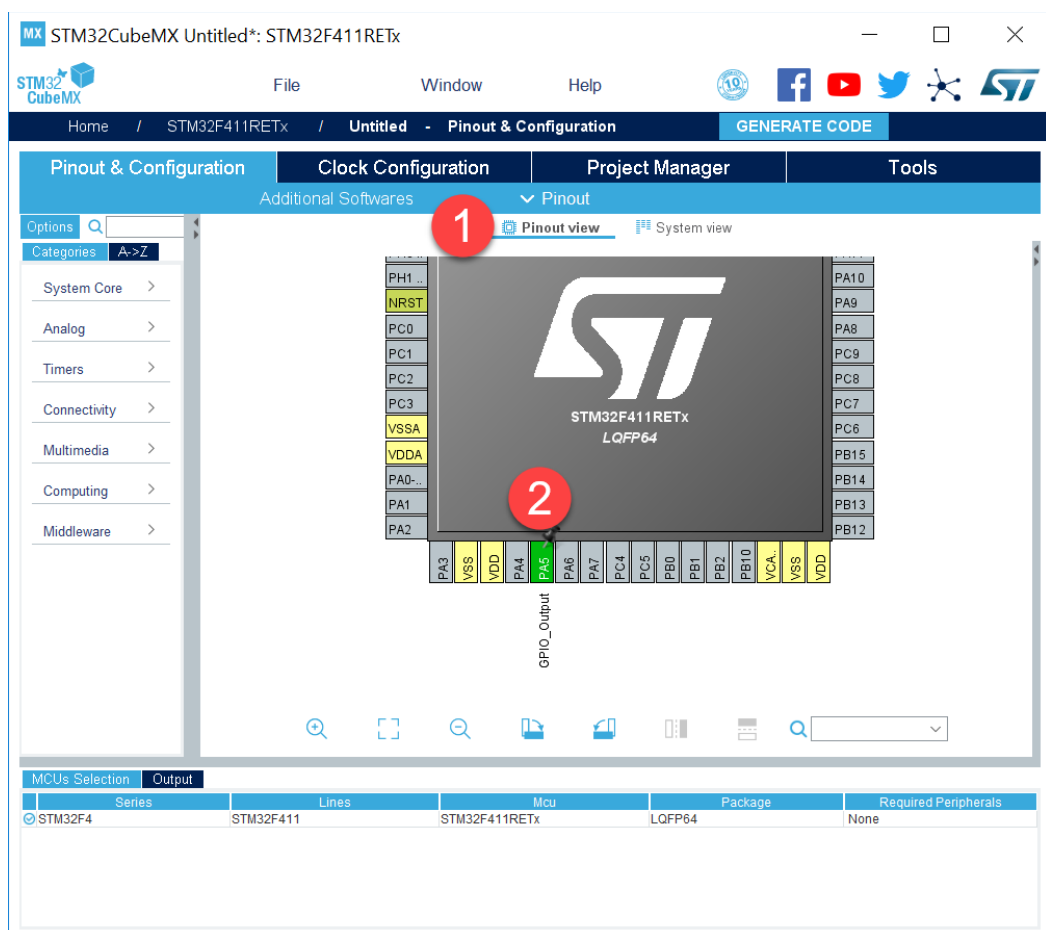
MS34376V2

รูปที่ 1.2 แผนภาพด้านบนของบอร์ด Nucleo-F411RE

หากต้องการเขียนโปรแกรมควบคุม User LED ต้องกำหนดให้ขา PA5 ซึ่งเชื่อมต่ออยู่กับ LD2 ให้ทำหน้าที่เป็นขาเอาต์พุตโดยคลิกซ้ายที่ขาดังกล่าวแล้วเลือก GPIO_Output ดังรูปที่ 1.4

รูปที่ 1.3 แสดงรายชื่อขาของไมโครคอนโทรลเลอร์ที่เชื่อมต่อกับตัวเชื่อมต่อตำแหน่งต่างๆ

รูปที่ 1.4 กำหนดขา PA5 ให้ทำหน้าที่ GPIO_Output

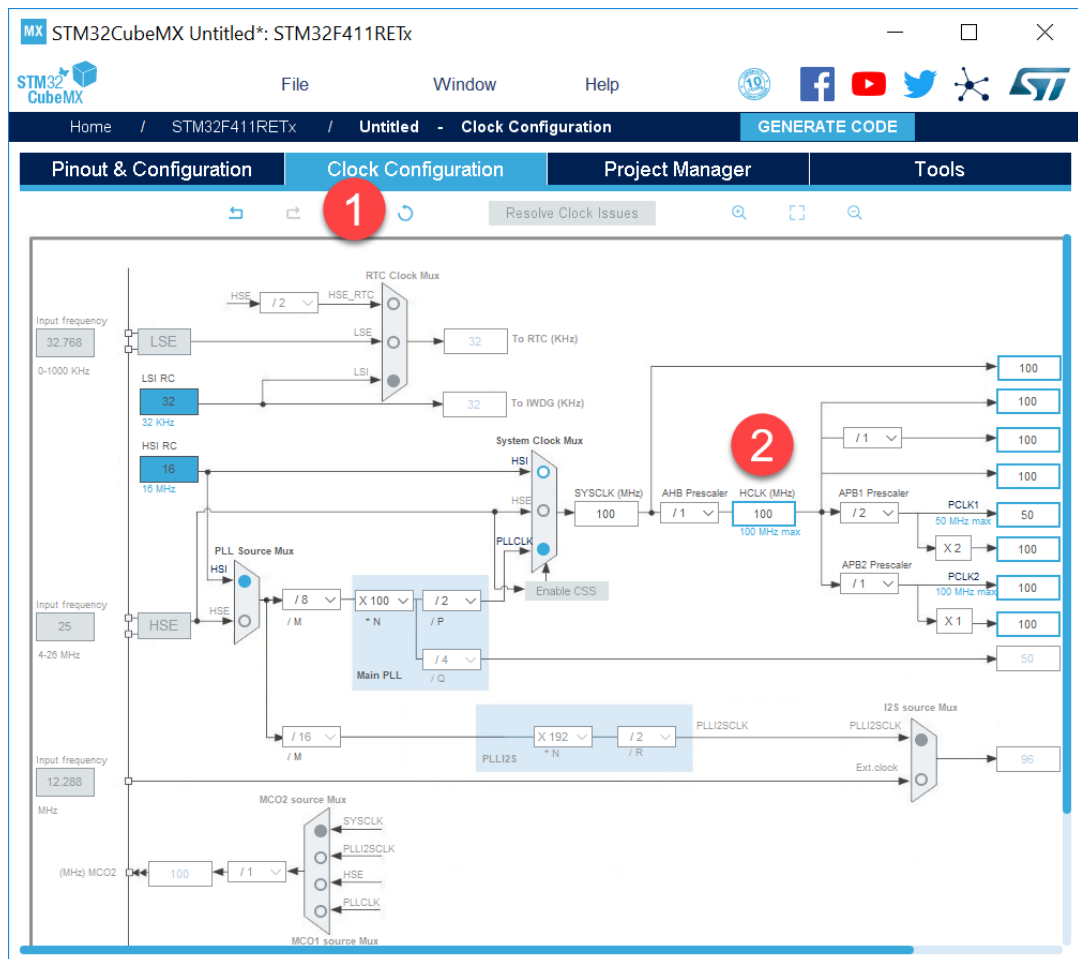
1.3 กำหนดสัญญาณนาฬิกา

สามารถกำหนดสัญญาณนาฬิกาให้กับไมโครคอนโทรลเลอร์ได้จาก 2 แหล่งง่าย ได้แก่

1) สัญญาณนาฬิกาภายในไมโครคอนโทรลเลอร์แบบความถี่สูง (HSI) ขนาด 16 MHz

2) Crystal Oscillator 8 MHz ที่ติดตั้งอยู่บนบอร์ด (HSE)

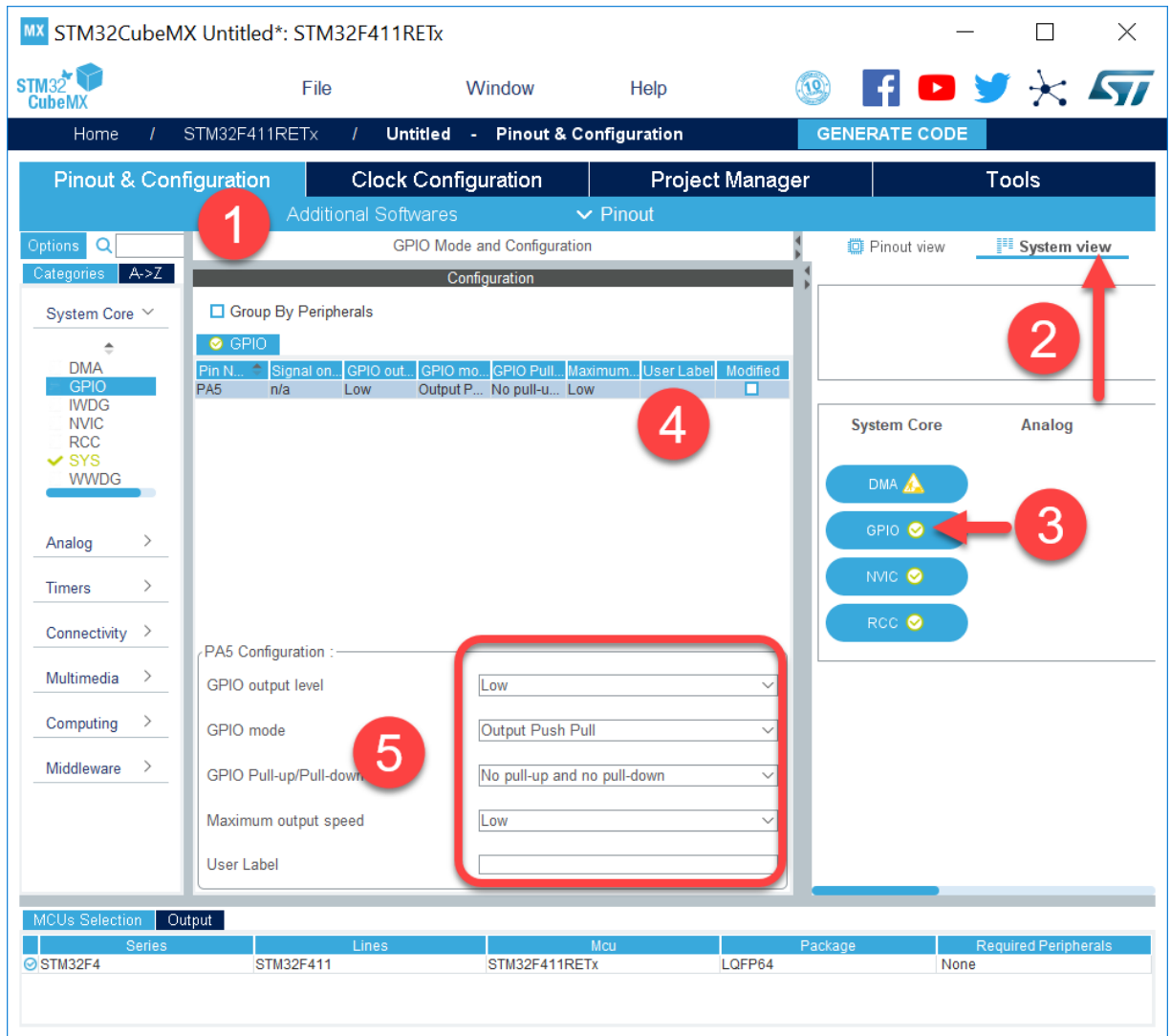
การทดลองนี้จะเลือกใช้การตั้งค่าที่กำหนดไว้เป็นค่าเริ่มต้นอยู่แล้วได้แก่ สัญญาณนาฬิกาภายในไมโครคอนโทรลเลอร์ความถี่ 16 MHz โดยสังเกตที่ Tab Clock Configuration แสดง HSI RC มีความถี่ 16 MHz จากนั้นกำหนดความถี่ในการทำงานของไมโครคอนโทรลเลอร์ให้เป็น 100 MHz ซึ่งเป็นความถี่สูงสุดที่รับได้ดังรูปที่ 1.5 แล้วกดปุ่ม OK บนไดอะล็อกที่ปรากฏ จากนั้นโปรแกรมจะกำหนดค่าที่เหมาะสมให้กับวงจรหารและวงจรคูณความถี่ภายในให้สอดคล้องกับความถี่ของแหล่งจ่ายและความถี่ในการทำงานของไมโครคอนโทรลเลอร์และโมดูลอื่นๆ

รูปที่ 1.5 การกำหนดความถี่ของสัญญาณนาฬิกา

1.4 กำหนดรายละเอียดของโมดูลที่เลือกใช้

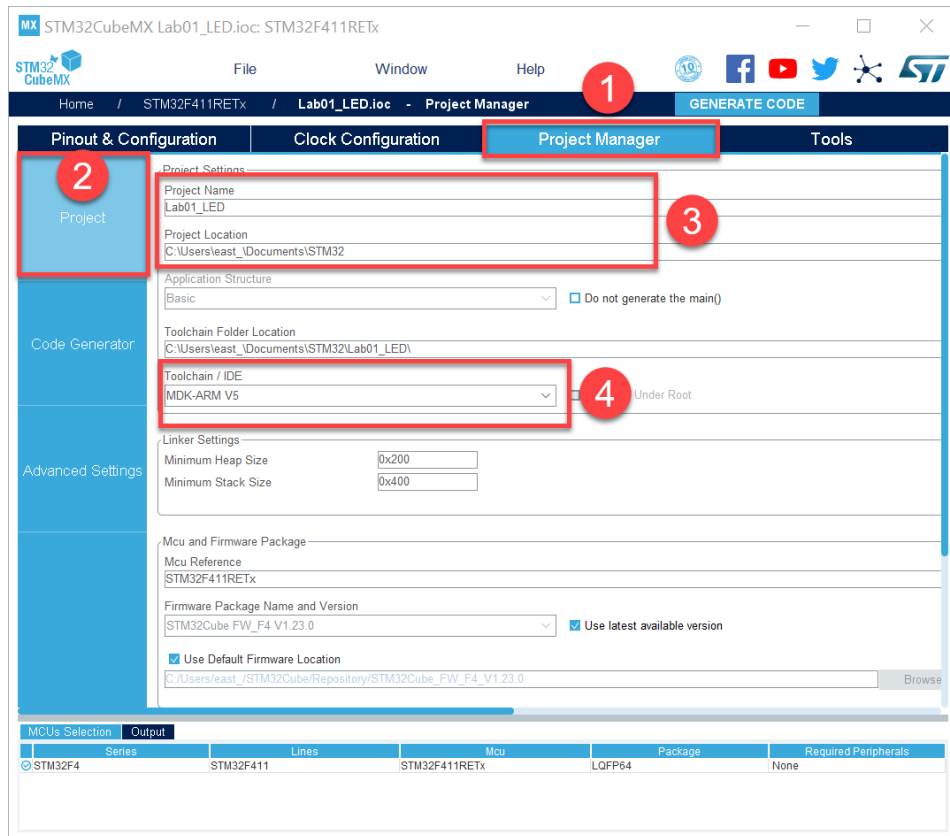
ไปที่ Tab Configuration ที่หน้าต่างขวามือเลือก GPIO แล้วจะพบกับไดอะล็อกให้กำหนดรายละเอียดดังรูปที่ 1.6 ให้กำหนดรายละเอียด GPIO output level, GPIO mode, GPIO Pull-up/Pull-down และ Maximum output speed ให้กับ PA5 ดังรูปที่ 1.6

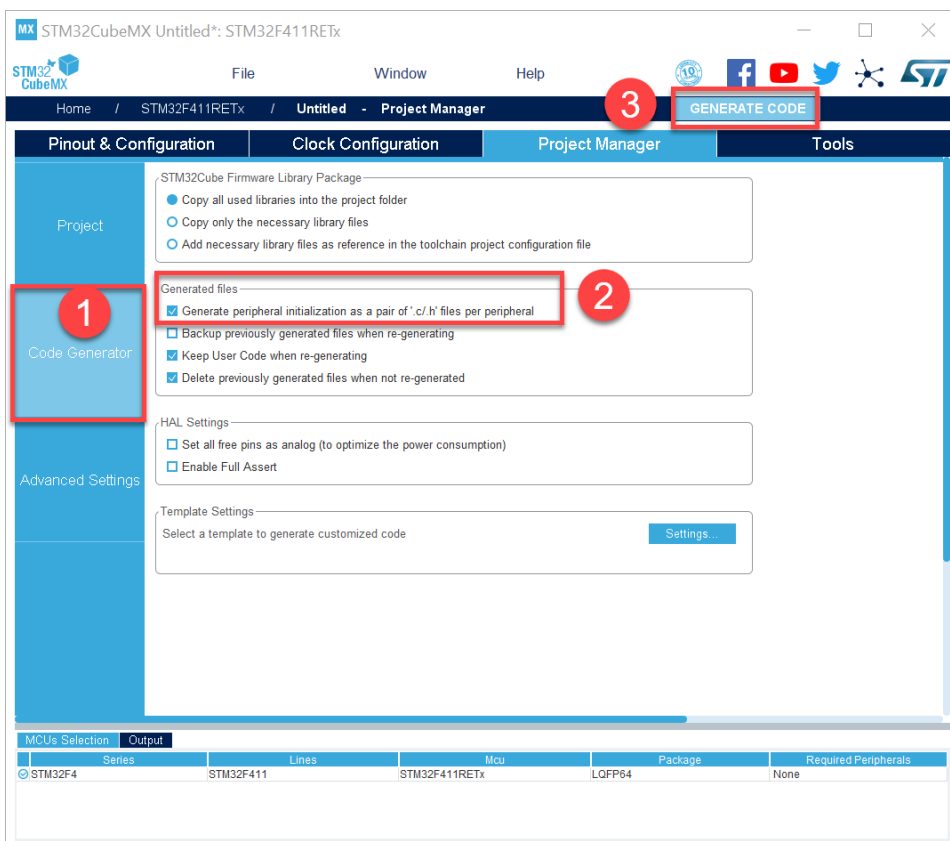
รูปที่ 1.6 กำหนดรายละเอียดของ GPIO

1.5 ติดตั้ง Firmware

สามารถข้ามขั้นตอนข้อนี้ได้ โดยเมื่อข้ามไปทำขั้นตอน 1.6 โปรแกรมจะดาวน์โหลด Firmware ที่เกี่ยวข้องให้โดยอัตโนมัติ แต่เพื่อความสะดวกสามารถติดตั้ง Firmware ด้วยตนเองได้ที่เมนู Help -> Manage embedded software packages ที่มุมล่างซ้ายกดปุ่ม "From Local" เลือกไฟล์ en.stm32cubef4.zip จากโฟลเดอร์ "GoogleDrive\Softwares\ST\en.stm32cubef4.zip"

(1)

(2)

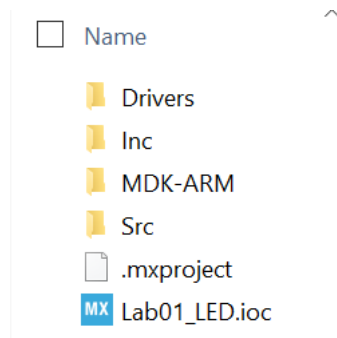
รูปที่ 1.7 การตั้งค่าสำหรับการ Generate

1.6 Generating Code

จากหลังที่เลือกใช้และกำหนดรายละเอียดให้กับโมดูลที่เลือกใช้งานแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการ generate code เพื่อนำไปพัฒนาต่อในโปรแกรม Keil โดยไปที่ Tab Project Manager และเลือก Tab Project ด้านซ้ายมือ จากนั้นให้กำหนดชื่อ Project เป็น Lab01_LED แล้วเลือกโฟลเดอร์ตามที่ต้องการ และเลือกประเภทของ IDE ให้เป็น MDK-ARM V5 ดังรูปที่ 1.7 (1) และที่ Tab Code Generator กำหนดตัวเลือกตรงกับรูปที่ 1.7 (2) แล้วกดปุ่ม Generate Code ด้านบน เพื่อ Generate และบันทึกข้อมูล

2. การใช้งานโปรแกรม Keil

สามารถติดตั้งโปรแกรม Keil โดยศึกษาจากเอกสารเพิ่มเติม เมื่อติดตั้งเรียบร้อยแล้วให้ไปยังโฟลเดอร์ที่โปรแกรม STM32CubeMX ได้ Generate Project ไว้ ดังรูปที่ 2.1 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2.1

รูปที่ 2.1 โครงสร้างโฟลเดอร์

ตารางที่ 2.1 รายละเอียดของโฟลเดอร์ที่ถูกสร้างจากโปรแกรม STM32CubeMX

โฟลเดอร์	รายละเอียดไฟล์ที่บรรจุอยู่ภายใน
Drivers	Firmware CMSIS และ STM32
Inc	ไฟล์ Header ที่เกี่ยวข้อง
MDK-ARM	ไฟล์ที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม Keil
Src	ไฟล์ภาษา C ที่เกี่ยวข้อง
ไฟล์ Lab01_LED.ioc	ไฟล์ของโปรแกรม STM32CubeMX สามารถเปิดเพื่อแก้ไขแล้ว Generate ใหม่ได้

2.1 เปิด Project

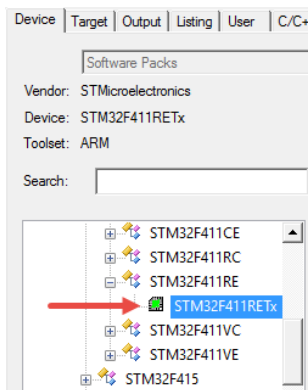
เปิด Project โดยเข้าไปที่โฟลเดอร์ MDK-ARM แล้วเปิดไฟล์นามสกุล .uvprojx จะพบกับหน้าต่าง Project ที่แสดงโครงสร้างโฟลเดอร์และไฟล์ใน Project จากนั้นในโฟลเดอร์ Application/User ให้เปิดไฟล์ main.c และ gpio.c จะพบฟังก์ชันที่สำคัญดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 รายละเอียดของฟังก์ชันในไฟล์ main.c

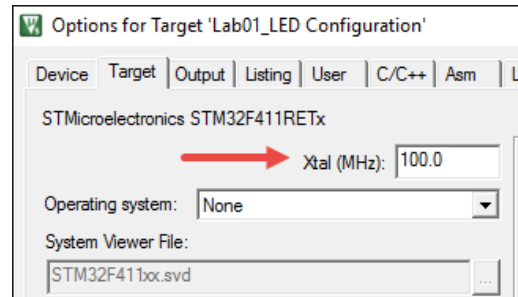
ไฟล์ฟังก์ชัน	รายละเอียด
main.c\main	ใช้เขียน User Code
gpio.c\MX_GPIO_Init	ตั้งค่าขา PA5 ให้ทำหน้าที่เอาต์พุตตามที่กำหนดใน STM32CubeMX
main.c\SystemClock_Config	ตั้งค่าสัญญาณนาฬิกาให้กับโมดูลต่างๆ ในไมโครคอนโทรลเลอร์

2.2 การตรวจสอบการตั้งค่า

ก่อนการสร้างไฟล์สำหรับโปรแกรมลงบอร์ดให้ตรวจสอบการตั้งค่าดังรูปที่ 2.2 โดยให้เชื่อมต่อบอร์ดเข้ากับเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยสาย mini USB จากนั้นไปที่เมนู Project-> Option for Target 'Lab01_LED Configuration' แล้วทำการตรวจสอบว่าการตั้งค่าใน Tab ต่างๆ นั้นตรงกับรูปที่ 2.2 - รูปที่ 2.6

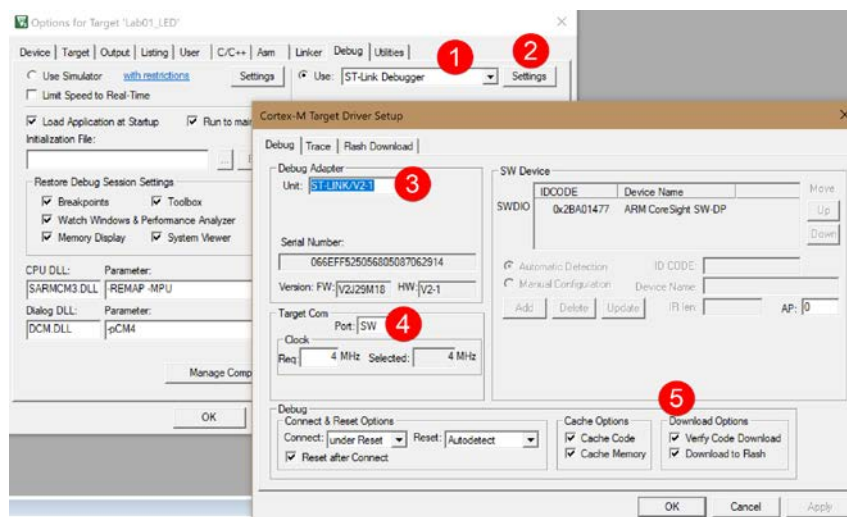

(1) Tab Device เลือก STM32F411RETx

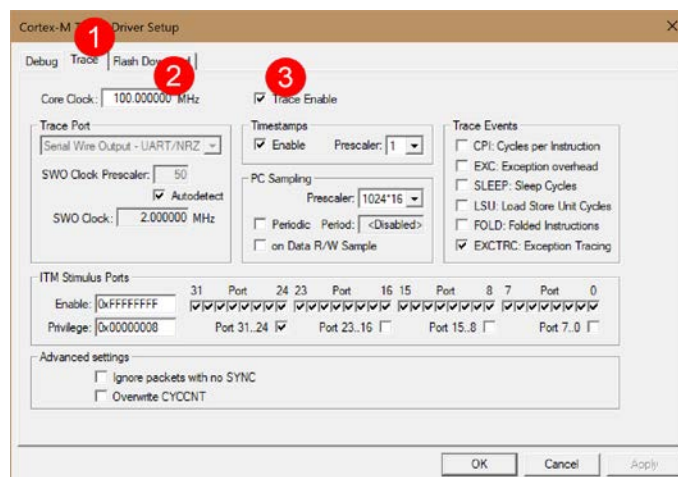

(2) Tab Target กำหนดความถี่ 100 MHz

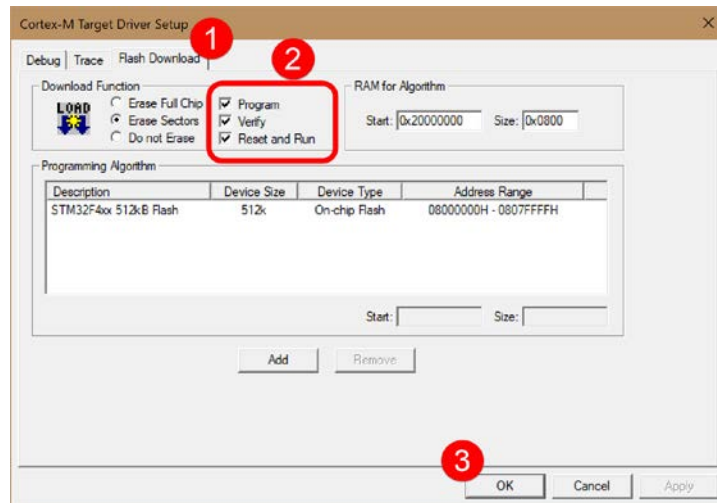
รูปที่ 2.2 การตั้งค่าก่อนการ Build

รูปที่ 2.3 Tab Debug เลือก ST-Link Debugger กด Setting เลือก ST-LINK/V2-1

รูปที่ 2.4 เลือก Tab Trace ระบุ Core Clock ให้เท่ากับค่าของ MCU แล้ว Check Trace Enable

รูปที่ 2.5 เลือก Tab Flash Download แล้ว Check Reset and Run

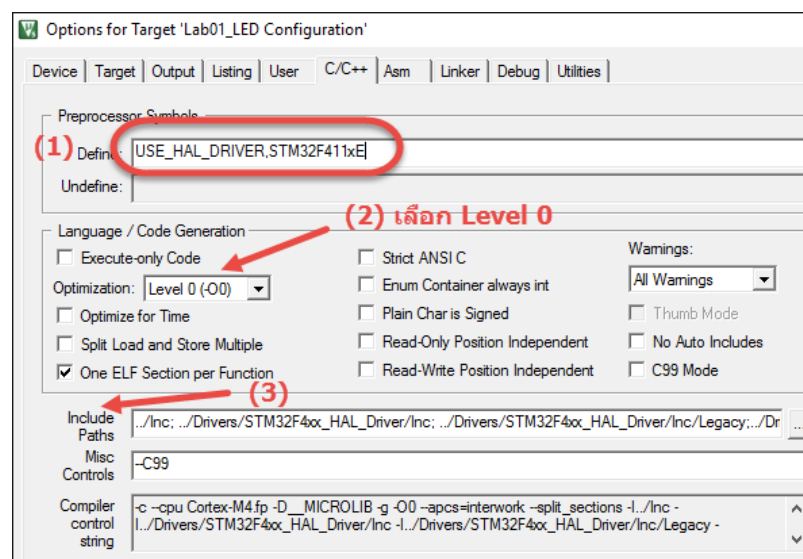
2.3 การตั้งค่าให้กับคอลไฟเลอร์

ที่ Tab C/C++ จะเป็นส่วนที่ใช้ตั้งค่าต่างๆ ให้กับคอลไฟเลอร์ ดังรูปที่ 2.6 โดย

- หมายเลข 1 เป็นการกำหนด Preprocessor Directives ที่จำเป็นให้กับคอลไฟเลอร์ทราบ เนื่องจากไมโครคอนโทรลเลอร์แต่ละแบบมีโครงสร้างภายในแตกต่างกัน จึงต้องระบุรายละเอียดให้กับคอลไฟเลอร์เพื่อให้สามารถคอมไพล์โปรแกรมที่สร้างขึ้นได้ รายละเอียดของไดเรกทีฟแสดงดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 รายละเอียดของ Directives ที่ใช้

ไดเรกทีฟ	รายละเอียด
USE_HAL_DRIVER	เพื่อให้คอลไฟเลอร์รู้ว่ามีการใช้ไลบรารี STM32CubeF4 HAL
STM32F411xE	เพื่อให้คอลไฟเลอร์รู้ว่ามีไมโครคอนโทรลเลอร์ที่ใช้อยู่ในตระกูล STM32F411xE

รูปที่ 2.6 การตั้งค่าให้กับคอลไฟเลอร์

- หมายเลข 2 เป็นการกำหนดระดับ Optimization อ้างอิงจาก Keil และ ARMCC รายละเอียดเป็นดังนี้
 - Default: ใช้ค่า default ของคอมไพเลอร์ หรือค่าที่ถูกกำหนดจาก Target หรือ Group ระดับบน
 - Level 0 (-O0): Minimize Optimization เหมาะสำหรับการคอมไพล์เพื่อดีบั๊ก (Debug)
 - Level 1 (-O1): Restricted Optimization
 - Level 2 (-O2): High optimization (default level)
 - Level 3 (-O3): Maximum optimization
- หมายเลข 3 ใช้ระบุพาร (Path) ของไลบรารีต่างๆ ซึ่งสามารถกำหนดเพิ่มเติมได้เมื่อใช้ไลบรารีเพิ่มเติม

2.4 การเพิ่มโค้ดในฟังก์ชัน main

ให้เพิ่มโค้ดลงในฟังก์ชัน main ใน while loop ดังรูปที่ 2.7 ซึ่งจะทำให้ User LED กระพริบ (ติด 500 ms ดับ 500 ms)

```
/* Infinite loop */
/* USER CODE BEGIN WHILE */
while (1)
{
    /* USER CODE END WHILE */

    /* USER CODE BEGIN 3 */
    //Toggle User LED on PA5
    HAL_GPIO_TogglePin(GPIOA, GPIO_PIN_5);

    //Delay 500 ms
    HAL_Delay(500);

}
/* USER CODE END 3 */
```

รูปที่ 2.7 ส่วนของโปรแกรมในฟังก์ชัน main

2.5 การ Build Target

ขั้นตอนสุดท้ายคือการ Build Target เพื่อสร้างไฟล์สำหรับโปรแกรมลงบอร์ด โดยไปที่เมนู Project -> Build Target หรือกด F7 จากนั้นตรวจสอบหน้าต่าง Build Output ด้านล่างว่า Build สำเร็จหรือไม่ ดังรูปที่ 2.8 หากไม่สำเร็จให้ศึกษาข้อความแจ้งเตือนแล้วกลับไปแก้ไขโปรแกรมให้ถูกต้อง แล้วทำการ Flash ลงบอร์ด โดยไปที่เมนู Flash -> Download หรือกด F8 สังเกตหน้าต่าง Build Output ด้านล่างว่า Flash สำเร็จหรือไม่ ดังรูปที่ 2.9 หากสำเร็จบอร์ดจะเริ่มทำงานที่ฟังก์ชัน main โดยอัตโนมัติตามที่ได้ตั้งค่าไว้

```
Build Output
compiling stm32f4xx_hal_pwr_ex.c...
compiling system_stm32f4xx.c...
linking...
Program Size: Code=3552 RO-data=464 RW-data=16 ZI-data=1024
"Lab01_LED\Lab01_LED.axf" - 0 Error(s), 0 Warning(s).
Build Time Elapsed: 00:00:31
```

รูปที่ 2.8 แสดงการ Build สำเร็จ โดยไม่มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น

```
Build Output
Load "Lab01_LED\Lab01_LED.axf"
Erase Done.
Programming Done.
Verify OK.
Application running ...
Flash Load finished at 00:13:52
```

รูปที่ 2.9 แสดงการ Flash สำเร็จ